2-00 P.M.

Calling Attention to a Matter of Urgent Public Importance *re* : Closure of Bhadigunda Mines.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR (Bhadravathi).—I had given notice of Call Attention with regard to the closure of Bhadigunda Mines. Now that the matter has been decided by the Government, I do not like to press it. I thank the Government for having given to the workers a sum of Rs. 35,000 as *ex-gratia* payment.

Motion of Thanks to the Governor's Address

(Debate Continued)

Sri BAPURAO PATIL (Aurad).—(*Hindi*)

†ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್ (ಉಡುಪಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ತಮಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೂ ನಾನು ಮೀನುಗಾರರ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳಾದ್ದರಿಂದ, ಮೀನುಗಾರರ ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಉಳ್ಳವಳಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಿದ್ದು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮೀನುಗಾರರ ಸಮಾಜದ ಪರವಾಗಿ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಸಣ್ಣ ಯಾಂತ್ರಿಕ ದೋಣಿಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳು ಬರೀ ಏಳು ಮೈಲಿ ದೂರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲೂ ಈಗ್ಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾವು ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಗಳಿಸುತ್ತಿರುವ 'ಸಿಗಡಿ ಮೀನಿನ' ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಬಡ ಮೀನುಗಾರರು ಬಹಳ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದೋಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಮತ್ತೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಅಸಲು ಕಟ್ಟುವುದು ಬಿಟ್ಟು ಬಡ್ಡಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅವರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಹಾರ ಧನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು 370 ಮೀಡಿಯಂ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಹಂತ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಬಂದರು ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಅಥವಾ ಮಿಡಿಯಮ್ ಗಾತ್ರದ ದೋಣಿ ತಯಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರಿಪೇರಿಗಾಗಿ ಗೋವೆ, ಕೊಚ್ಚಿ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಮಾಲ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾರಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಸ್ಟೋನ್ ಹಾಕಿ ಮೀನಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಯಾವ ಸಹಾಯವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರು ಆ ರೀತಿ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡದೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಗಮನ ಹರಿಸಿ ನಮಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಂದರುಗಳನ್ನಾದರೂ ರಚಿಸಿದರೆ ತುಂಬಾ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 19 ನೈಸರ್ಗಿಕ ರೇವುಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಕನಿಷ್ಠ 3—4 ನ್ನಾದರೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಂದರುಗಳನ್ನಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತಜ್ಞ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬ್ರೇನ್ ವೇವ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಈ ವಿದೇಶ ವಿನಿಮಯ ಗಳಿಸುವ ಸಿಗಡಿ ಮೀನು, ಮೀನುಜಾತಿಗೆ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮೂರು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿ

(ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್)

ದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ರಫ್ತು ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಯಾವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಮೇಲೂ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಿಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪೆರಿಷಬಲ್ ಅಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಬಾಳುವುದಲ್ಲದ ಪದಾರ್ಥಗಳೇನಿವೆ ಅವಕ್ಕೂ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕದೆ ಅದನ್ನು ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿ ರದ್ದುಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮಾಜಿ ಗವರ್ನರ್ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮವೀರ ಅವರು ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ರದ್ದುಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಅದನ್ನು ಅವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಒಂದೂವರೆ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಇಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೂಡ, ಹಣ ಕೊಡುವಾಗ ಬಡ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಈ ಬಡ ಮೀನುಗಾರರ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮನ್ನಾ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಡ ಜನರು ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾರಿಗೇ ಆದರೂ ಜೀವನದ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ನೀರು ಹೇರಳವಾಗಿ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಇದ್ದರೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಜನಕ್ಕೆ ತೀವ್ರವಾದ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆ ಬದಿಗೆ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಈಕಡೆ ಬದಿಗೆ ಹೊಳೆ ಇದ್ದರೂ ಎರಡೂ ಉಪ್ಪು ನೀರೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಾವಿ ತೋಡಿದರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಬರುವ ನೀರು ಉಪ್ಪೇ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಂಗಸರು ಸಿಹಿ ನೀರಿಗೋಸ್ಕರ ಒಂದೂವರೆ ಮೈಲಿ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ತಂದ ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಕೂಡಲೇ ಸಿಹಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

"Water, water everywhere, but not a drop to drink". ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಲವಾರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ, ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿರುವ ಮೊಗವೀರ ಜನರಿಗೆ ಸಿಹಿ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್ (ಸಿಂದಗಿ) —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಜೀವಾಳದ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಇಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಮೂದು ಇಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಹೆಸರಿಡುವುದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವ ಜನರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಹೆಸರಿಡುವುದು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ಆನಂದವುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಅಭಿಮಾನದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ.

1956ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದಿವಂಗತ ಆಂದಾನಪ್ಪನವರು ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೋರಾಡಿದರೂ ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದೂ ಗುಜರಾತಕ್ಕೆ ಗುಜರಾತ್ ಎಂದೂ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಆಂಧ್ರವೆಂದೂ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸವಾದವು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಹೆಸರಿಡದಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಜನರ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ಮತ್ತು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ಅಪಮಾನಕರ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತದ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪೊಟ್ಟಲು ರಾಮುಲುರವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಕಳಕೊಂಡರು. ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಗುವುದು ಬೇಡ. ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಕರೆಯುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹಣದ ತೊಂದರೆಯಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಸಮತಾವಾದ ಸಾಮ್ಯವಾದ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜಟಿಲ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿದಲ್ಲ. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೆಸರು ಇಡಬೇಕು, ಇಡಬಾರದು, ಎಂಬ ಭಾವನಾಪರ ಮಾನಸಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಮ್ಮ ಲೋಕಪ್ರಿಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಹೆಸರಿಡುವ ಠರಾವನ್ನು ತೀವ್ರವೇ ತರಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೇ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಾದ ನಾವು ತರುವಂತೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ

ಮೂಲಕ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೇ ಮಾತೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಗನೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಏರಬೇಕು. ರಾಮರಾಜ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು, ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಬರುವ ಆಶೆಯೂ ಕಾಣದಾಗಿದೆ.

ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರ ಜೀವನಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿ ತೀರ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಿಜನರೂ ಒಡ್ಡರೂ ಇನ್ನುಳಿದ ಬಡಜನರು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾಡಿಗಾಗಿ ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ, ರತ್ನಾಗಿರಿ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವರು. ಇಂದು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಬಡಜನರು ಪರಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆಶ್ರಯ ಹೊಂದುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ನಮಗೂ ಅಪಮಾನಕರದ ಮಾತು.

ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಮೂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಪ್ಪರ ಕೃಷ್ಣಾದಂಥ (ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ) ಮಹತ್ತರವಾದ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಎತ್ತದಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯ ಸಂಗತಿ. ಈ ಯೋಜನೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕು, ಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕು. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ದುಷ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಬಿಜಾಪುರದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಹದುಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಆಹಾರ ಪೂರೈಸಿ ಪರಪ್ರಾಂತಕ್ಕೂ ಕಳಿಸಬಹುದು. ನಾನು ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ದಿವಂಗತ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಮಾಡಿದ ನೀರಾವರಿ ಮಹಾತ್ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಇಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಭೂಮಿ ನಂದನವನವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೂ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಅರಿತಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಸರಕಾರದಿಂದ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೀವ್ರವೇ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮೈನರು ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ದೋಷವೇನೆಂದರೆ, ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಬ್‌ಮರ್ಜ್ (ಮುಳುಗಡೆ) ಆಗುವ ಭೂಮಿಯ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮುಳುಗಿದ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ನೀರು ಉಣ್ಣುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೂಮಿ ಕಳಕೊಂಡವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಅವಲೋಕಿಸಬೇಕು. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಖಾತೆಯವರು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೊಂದು ಏನೆಂದರೆ—ಈಗ ಬ್ರಿಜ್‌ದ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗುವ ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಬ್ರಿಜ್‌ದ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರ ಕೆಳಗಿನ ಜಮೀನದ ಭಾವಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಪರ್ಕೊಲೇಶನ್ (ವಸರಿ) ಆಗಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು.

ನಾನು ಮಾತನಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೇನೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಸಭೆಗೆ ಬಂದುದು ನಮ್ಮ ಸುದೈವ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ದುರ್ದೈವೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ ಬಿಜಾಪುರದ ತೊಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು.

ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ದುಷ್ಕಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರತಿ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ದುಷ್ಕಾಲ ನಮಗೆ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟದ್ದು. ಆಗಿನ ಮುಂಬೈ ಸರಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾತ್ಪೂರ್ತಿಕ ದುಷ್ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸುವ ಕುರಿತು ಎರಡು ಕೋಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವರು. ಇಂಡೀ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳು, ಸಿಂದಗೀ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆರು ಸಾವಿರ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಸಮಯ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಕೇವಲ ಸಿಂದಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸಿಂದಗೀ ತಾಲ್ಲೂಕದ ಜನತೆಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಅನ್ನ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ ಬಡವರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ, ಸಿಂದಗೀ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಆರು ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದೊಂದೇ ಉಪಾಯ. ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರ ಬಂಗಾಲ ದೇಶದ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಸಂರಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದಾಗ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದುಷ್ಕಾಲ ನಿವಾರಣಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬಡಜನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆದ್ದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದರೂ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ. ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಹರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಬಡತನದಿಂದ ಬಳಲುವ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರ ಸಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೋಕಿನಲ್ಲೆ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲವಾದರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಡಜನರು ಹೋಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್)

ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಹತ್ತುವುದು, ಜನರ ಅನ್ನದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಿಡುವುದು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದುಷ್ಕಾಲ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಣ ಉಳಿದು ಆ ಹಣ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲೇ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕು.

ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಅಗಿಸಲು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಡವರಿಗೆ ಸಾಲವೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರೀ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ (ಜಾಮೀನು) ಸಲುವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಿರಾಡದ ಭೂಮಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮ್ಯವಾದ ಸಮತಾವಾದ ಹೇಳುವವರೇ ಹೆಚ್ಚು. ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಜಾಮೀನಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡಿಸುವವರಿಲ್ಲ. ದುಡಿಯುತಕ್ಕ ಲಮಾಣೀ ಹರಿಜನರೂ, ಒಡ್ಡರು, ಇತರ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಉಪಯೋಗವೇನು. ? ಆದ್ದರಿಂದ ಬಿರಾಡದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಾಲ ಮಂಜೂರು ಮಾಡದೇ ನೀರು ಬೀಳತಕ್ಕಂಥ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯನಿಗೆ ಒಂದೇ ರೂಪಾಯಿ ಬಿರಾಡ ಇದ್ದರೂ ಬಾವಿಗೇ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಸಾಲ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಿಂದಗಿ ತಾಲ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ಆರು ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಹದಿನೆಂಟು ಸಾವಿರ ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಆಹಾರ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನ ಆಗಿ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವುದು. ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯುಳ್ಳ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಿಂದಗಿ ತಾಲ್ಲೋಕಿಗೆ ಆಹಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪರಕೀಯರಿಗೆ ಕೈ ಒಡ್ಡುವುದು ತಪ್ಪುವುದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮೊದಲೇ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಶ್ರೀ ದುಬಾಶಿಯವರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಅನುಗೋಳ ಸಾಹೇಬರ ಸಂಗಡ, ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವು ಕಡೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ನೀರಿನಸಂಪತ್ತು ಇರುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರದವರು ನೀರು ಇದ್ದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಬಾವಿ ತೆಗೆದು ಯಂತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಬಾವಿಗಾಗಿ ಭೂಮಿ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಭೂಮಿ ಕಳಕೊಂಡವರು ಅಸಂತೋಷವಾಗಬಾರದೆಂದು ಈ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

2-30 P.M.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿಯವರು ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸವರ್ಣೀಯರಿಂದಾ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಬಲಗೈ ಜನರಿಂದ ಎಡಗೈ ಜನರಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಲಗೈ ಜನರು (ಹೊಲೆಯರು) ಎಡಗೈ ಜನರಿಗೆ (ಮಾದಿಗರಿಗೆ) ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭಾವಿಯಿಂದ ನೀರು ಮುಟ್ಟಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ.—ಬಲಗೈ ಎಡಗೈ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಂತಿದ್ದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲರು ಈ ಆಪಾದನೆ ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೋಡಲಿ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಇರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಯಾರ ಮೇಲೂ ಆರೋಪ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನ ವ ಲಮಾಣಿ ಜನರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಬಹಳ ಇರುತ್ತದೆ. ಸುದೈವದಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿಯವರೇ ಈ ಖಾತೆಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹರಿಜನಕೇರಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ನಿಜಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಹರಿಜನರೂ ಸಹಾ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಐದು ಟೆಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಕೊಡಬೇಕಾದ 5 ಟೆಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಲು ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ಹರಿಜನರ ಬಾವಿಯಿರದ್ದರಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ನೀರು ಬಿಕ್ಕಬೇಡುತ್ತಾ ಕೂಡ್ರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರಗಳಿಸಿದ ನಾವು ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯ ವಿಷಯವಾದ ಹರಿಜನ ಕಲ್ಯಾಣದ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ.

ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಷಯ—ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಸರ್ಕಾರದವರು ದುಷ್ಕಾಲ ಕಾಮಗಿರಿಯಂತ (1) ಆಸ್ಕಿ ಸಿಂದಗಿ ರೋಡು, (2) ದೇವೂರು ಬೊಮ್ಮ ದೇವನಮಡು ಇತ್ಯಾದಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಾವಧಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನು ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಬಿಡದೇ ಉತ್ತಮ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ವರೆಗೆ ಖರ್ಚಾದ ಹಣ ಹಾಳಾಗ ದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಿಂದಗಿ ತಾಲ್ಲೋಕಿನಲ್ಲೇ ರಾಮನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳಕೊಂಡ, ಚಾಂದಕವಟೆ ಜನರಿಗೆ ಬ್ರಿಜ್ಜು ಇಲ್ಲ. ಸೋಂಪುರದಂಥಾ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಒಂದೂ ರಸ್ತೆಯಿಲ್ಲ. ಬೆಂಜಲ ಬಾವಿ ಮೊದಲಾದ ಎರಿಭೂಮಿಯ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರಿಗೆ ರಸ್ತೆಯಿರದ್ದರಿಂದ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ತೊಂದರೆದಾಯಕ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿಗೆ ತಾಲ್ಲೋಕಿನಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಹರಿಜನ ಲಮಾಣಿ ಕೊರವೇರ, ಇತ್ಯಾದಿ, ಬಡಜನರಿಗೆ ಮನೆಕಟ್ಟುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ಥಳದ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ, ಏನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿರುವುದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಗುಡಿಸಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಸಹಾ ಜಾಗಾ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡಾಣೆ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪು ಹಚ್ಚಿ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಲು ಗತಿಯಿಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಹರಿಜನ ಲಮಾಣಿ ಜನರ ಕಡೆಯಿಂದ ಅರ್ಜಿ ಬರುವ ಹಾಗೆ ನೋಡದೆ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್‌ರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಒಂದು ಪೈ ಹಣವನ್ನೂ ಕೇಳದೆ ಪ್ರತಿ ಹರಿಜನ ಕೇರಿಗೊಂದು ಬಾವಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಹರಿಜನಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಾಜ ಮಂದಿರವನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೋದವರುಷವೂ ಮಳೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷವೂ ಮಳೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಶೋಚನೀಯ. ಬರಾಡವನ್ನು ಸೂಟು ಬಿಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ದುಷ್ಕಾಲ ಕಾಮಗಿರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ದುಷ್ಕಾಲ ಪೀಡಿತ ಆಗಲಿರುವ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ದರ್ಜೆಯ ಮಂತ್ರಿಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು ದುಃಖದ ಸಂಗತಿ.

ಸಿಂದಗಿ ತಾಲ್ಲೋಕಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳ ಇನ್ನೊಂದು ಯೋಜನೆಯೆಂದರೆ ದೋಣಿ ನದೀ ಯೋಜನೆ. ಇದು ನಾನು ಹಿಂದೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮೆಂಬರನಿದ್ದಾಗ ಮಂಜೂರಾಗುವುದಿತ್ತು ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಿಂದಗಿ ತಾಲ್ಲೋಕಿನ ಪೂರ್ವ ಭಾಗದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅತಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೇವರಹಿಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ಸಿಂದಗಿ ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಕಟ್ಟಡದ ಮೇಲೆ ಜನರಿಗೆ ಇಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಮೇಲಂತಸ್ತಿನ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಅತಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ

(1) ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಹೆಸರಿಡಬೇಕು.

(2) ನಮ್ಮ ಸಿಂದಗೀ ತಾಲ್ಲೋಕಿಗೆ ಕನಿಷ್ಟ 6000 ನೀರಾವರೀ ಭಾವಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಲಮಾಣಿ ಮೊದಲಾದ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಬರಬೇಕು.

(3) ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ದೋಣೀನದೀ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯ ತ್ವರಿತ ವಾಗಬೇಕು.

(4) ನೀರಾವರೀ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾದ ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ಹಣದ ಬದಲ ನೀರು ಉಣ್ಣುವ ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

(5) ಲಮಾಣಿ ಮತ್ತು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸ್ಥಳದ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರು ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಂದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಾವೇ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು.

(6) ದುಷ್ಕಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಜನರ ಕಷ್ಟದೂರ ಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಲು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡೇತೀರಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ತಾರೇಗೌಡ (ಕಳ್ಳಂಬೆಳ್ಳ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿನ ನಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು 17 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಮತ್ತು ಆ ದೇಶದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಏನೇನು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತವರಾಗಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದು ನಮಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ. ಅಂತವರು ಈಗ ನೂತನವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡರನ್ನು ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಅವರ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಬಂಗ್ಲಾದೇಶದೊಳಗೆ ಬಂಗ್ಲಾದೇಶದ ಜನರು ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೆಂದರೆ ಅನೇಕರು ಪ್ರಾಣ ತೆತ್ತಿದರು ಅನೇಕರು ನೊಂದರು, ಕೈಗಳನ್ನು ಮುರಿದುಕೊಂಡರು. ಅಂತವರಿಗೆ ಏನು ರಿಯಾಯತಿ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆ ವಿಷಯವನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ನೂತನ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೂ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಬಂಗ್ಲಾದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಗೌರವ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾವು ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ನಾವು ಈ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸರ್ಕಾರ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಹೋರಾಡಿದಂಥ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯೋಧರು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಚಳುವಳಿಗಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಸ್ಮಾರಕವನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು 25 ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರ ಕಷ್ಟ ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಅವರು ಪ್ರಾಣ ತೆತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಈಗ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಸರ್ಕಾರದ 5ನೇ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಈಗ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಯೋಧರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಈಗ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್ ಅವರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಮಾಜವಾದ ಉಪಯುಕ್ತ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 10 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಂದಾಯ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಗುಣಕ್ಕೆ ಮತ್ಸರವಿಲ್ಲದೆ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕು. ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಪೂರ್ಣಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ 6 ತಿಂಗಳು ಜೈಲುವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿರುವವರಿಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಂದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅನಂತರ ಕೇವಲ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕಾಲ ಜೈಲುವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರುವವರಿಗೂ ಆ ರೀತಿ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಪುನಃ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನೂತನವಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಂಥ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂಗಾಳ ದೇಶದವರಿಗೆ ಏನು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ದಿನ ಜೈಲುವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೂ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಇನ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಮೋಟಿವ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯೋಧರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ದಿನ ಜೈಲುವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪಿನಿಂದ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು 3 ಅಥವಾ 4 ತಿಂಗಳು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದರೂ ಅಂತಹವರಿಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ. ನಾವು ಮೊದಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯೋಧರ ದೇಶಾಭಿಮಾನವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ನಾವು ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಅನೇಕರು ಬಂದು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇಶಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿದಂಥವರನ್ನು ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೇವಲ ಒಂದು ದಿವಸವಾದರೂ ಜೈಲುವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಂತಹವರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪೆನ್‌ಷನ್ ರಿಯಾಯತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅತ್ತ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಬಿದ್ದು ಹೋದನಂತರ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮವೀರ ಅವರ ಆಡಳಿತ ಇಲ್ಲಿ

ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯೋಧರ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಹೇಳತೀರದಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಧರ್ಮವೀರ ಅವರ ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಇಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯೋಧರಬಗ್ಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆತ್ಮಗೌರವ ಇರತಕ್ಕ ಸ್ವಭಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ತನಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡಲಾರ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಅಷ್ಟು ತಚ್ಚವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಯೋಧರಿಗೆ ಷೆಷನ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರು ಏನೋ ಒಂದು ಕೊಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ ಆ ಯೋಧರನ್ನು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ಸ್‌ನಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಇವರಿಗೂ ಕೂಡ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದಕ್ಕೆ ಮ್ಯಾಜಿಷ್ಟ್ರೇಟ್ ಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟಿನ ಕಾಪಿಯನ್ನು ಹಾಜರ್ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಜೈಲುವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲಿನಿಂದ ಒಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಹಾಜರ್ಮಾಡಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಷೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಜೈಲುವಾಸಕ್ಕೆ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾಪಿಯನ್ನೆ ಹಾಜರ್ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಸತ್ತಿದ್ದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶಿರಾ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ದ್ವಾರಾಳುಗ್ರಾಮದ ಉಗ್ರಪ್ಪ. ಈತ ಹರಿಜನ. ಇವನ ಗ್ರಾಮ ದ್ವಾರಾಳು. ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಊರಾದ ತಾವರೇಕೆರೆಗೆ ಒಂದು ಮೈಲಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಗೆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ದೇ ವರ್ ರಿಲೀಜ್ಡ್ ಆನ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಗ್ರೌಂಡ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿ ರಿಜಿಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದಾಖಲೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಮರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ದಾಖಲೆಯೂ ಆ ಜನನ ಮರಣಗಳ ರಿಜಿಷ್ಟರಿನಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಂಥವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದು ? 1939ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಶಿರಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟಾಗಿದ್ದೆ. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶಿರಾ ಮತ್ತು ಮಧುಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆದಾಗ ಶಿರಾ ಟೌನಿಗೆ ಅತಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ 3–4 ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನರೂ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತರ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗಳ ಅನೇಕ ಜನರು ಬಂದು ಆ ಅರಣ್ಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಆ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆಗ ಶಿರಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಗ್ರಾಮವಾದ ತಾವರೇಕೆರೆ, ಎಲೆಯೂರು ಮತ್ತು ಒಡ್ಡನಹಳ್ಳಿ ಈ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಶಿಬಿರಗಳಿದ್ದವು. ನಾನು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಸಾಲದೆಂದು ಇಂದಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಹರಿಜನರ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕಿ, ಆಕೆಯ ಹೆಸರು ಗುಂಡಮ್ಮ ಎಂದು. ಈಕೆಯ ಗಂಡ ಉಗ್ರಪ್ಪ ಎಂಬಾತನು ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಅಲ್ಲೇ ಮೃತನಾದ. ಈ ಮುದುಕಿಯ ಗ್ರಾಮ ನನ್ನ ಊರಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಆಕೆಗೆ ಈಗ 69 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು. ಈ ದಿವಸ ಈಕೆಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೇನೂ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ. ಆಕೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಗಳಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿ ತರಬೇಕು, ಈ ಇಬ್ಬರ ಜೀವನ ನಡೆಯಬೇಕು. ಆಕೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಆಕೆಗೆ ಬಸ್ ಛಾರ್ಜು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಗತಿಯಿಲ್ಲ. ಆಕೆಗೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೇನೂ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ನಾನೇ ಆಕೆಯನ್ನು ಮಧುಗಿರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಅಫಿಡವಿಟ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸಾಲದೆಂದೂ, ಆಕೆಯ ಗಂಡ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಅಲ್ಲೇ ಸತ್ತ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಡೆತ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಮತ್ತು ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾಪಿ ಇಷ್ಟನ್ನೂ ಹಾಜರ್ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗುಂಡಮ್ಮನ ಗಂಡ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗ್ರಾಮವಾದ ತಾವರೆಕೆರೆ ಮತ್ತು ಆ ಗುಂಡಮ್ಮನ ಗಂಡನ ಊರಾದ ದ್ವಾರಾಳಿನ ಜನರು. ಯಾರು ಯಾರು ಇವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೋ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ದಿವಸ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ಈಕೆಯ ಗಂಡ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನೇ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹಾಲಿ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ತಾವರೆಕೆರೆ ಬಸಪ್ಪ, ಚಿಕ್ಕಬೈರಪ್ಪ ಮತ್ತು ದ್ವಾರಾಳಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹನುಮಂತಪ್ಪ ಮತ್ತು ದ್ವಾರಾಳು ಗ್ರಾಮದ ಪಟೇಲ, ವಿ. ಪಿ. ಛೇರ್ಮನ್ ಮತ್ತು ವಿ. ಪಿ. ಸಕ್ರೇಟರಿಯವರೂ ಸಹಾ ಈತನು ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತನೆಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆತನ ಮರಣದ ಬಗ್ಗೆ ರಿಜಿಷ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ದಾಖಲೇಯೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗಾಗಲೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಆ ಹೇಳಿಕೆಗಳೊಡನೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗೃಹಖಾತೆಯ ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿಗಳವರನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೆ. ಅವರು ಆಗ ಈ ವಿಧಾನ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ತಾರೇಗೌಡ)

ಸಭೆಯ ಜನರಲ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಮುಗಿಯಲಿ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರದು ಕಲ್ಲೆದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನಸ್ಸೂ ಅಷ್ಟೇ ಸರ್ಕಾರಿ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯದೆ ಇರತಕ್ಕ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ? ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ಪ್ರಯೋಜನ ವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಗುಂಡಮ್ಮನ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪುನಃ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಜಡ್ಜ್ ಮೆಂಟ್ ಕಾಪಿ ಮತ್ತು ಡೆತ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಹಾಜರ್ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಾಪಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಇಂಥ ಕಲ್ಲೆದೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸಲೇಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ನಾಯಕಿಯರಾಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೂ ಒಳ್ಳೇ ಹೆಸರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧೀಯವರ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ-ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವನು ಬಡವ, ಇವನು ಭಾಗ್ಯವಂತ, ಇವನು ಶ್ರೀಮಂತ, ಇವನು ಬಡವ, ಇವನು ಶೋಷಿತವರ್ಗದವನು ಇವನು ಶೋಷಿತವರ್ಗದವನಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಬೇಧಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಾ ತೊಲಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವುಂಟಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಧಾನಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ—ರೂಲಿಂಗ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರುಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜನರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟಿಗೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿದೆಯೋ ಆ ಜನಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂದು ಯಾವ ಆಫೀಸಿಗೇ ಹೋಗಲಿ ಲಂಚವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತನಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಒಂದು ವರಮಾನ ಸರ್ಟಿಫಿಕೆಟು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೂ ಅವನು ಲಂಚವನ್ನು ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವುಗಳನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಕೂಡ ಅಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಧಣಿಯಾದ ಅಮಲ್ದಾರನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಆ ಹಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೇ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದು ಆ ಬಗ್ಗೆ ತನಗೆ ಬಂದ ಖರ್ಚನ್ನೆಲ್ಲಾ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಮುಖಾಂತರ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಹೇರುತ್ತಾನೆ. ಆದುವರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಮಲದ್ದಾರನು ಅರೇಂಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಊಟ ತಿಂಡಿ ಮತ್ತು ಟೀ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೆ ತಗುಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬಾರದು. ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅವರು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲ ಸಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆತನು ಏನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾನೋ ಅದಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ ಮುಖಾಂತರ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಖರ್ಚುವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಅವರು ಮೊಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಕೂಡ ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾದದ್ದು. ಇದೇ ರೀತಿ ಆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಖರ್ಚು ಆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಳದರ್ಜೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಹೊರಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ ಜನರಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಕೆಲವು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿದೆ; ಎಂದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂಥವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಮತ್ತು ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರೂ ದೇಶಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆ ಹೋರಾಟ ಫಲದಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಲಭಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಶಾಸಕರಾಗಿರುವಂತೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗದ ವಿನಾಃ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೇ ಹೆಸರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರುಗಳು ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳಬಾರದು. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನರು ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ನಾಯಕರಿಗೆ

ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರನ್ನು ತರಬಾರದು ಅನ್ನುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನಸ್ಸು ಮೊದಲು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಹೇಳಿದರಂತೆ ಆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವೇನೋ ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮ್ಯಾನೇಜರುಗಳ ಮನಸ್ಸೂ ಕೂಡ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಯಾನರಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಶಾಖೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮ್ಯಾನೇಜರವರ ಮನಸ್ಸು ಇನ್ನೂ ಪರಿವರಿರ್ತನೆಯಾಗದಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕೆಗಾರಿಕೆಯವರಿಗೂ ಇನ್ನೂ ಸಾಲದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳೂ, ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಆಗಿರತಕ್ಕವರ ಮನಸ್ಸು ಬಡರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ದಯೆ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕಸ್ಟೋಡಿಯನರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ರೂಲ್ಸನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಸರಳವಾಗಿ ಸಾಲ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳವರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಲ ಸಿಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ತಾವಾದರೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಜನರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೋಭಾವ ಕಾಲಧರ್ಮಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತಾದರೆ ನೀವು ಈ ಒಂದು ಎಲೆಕ್ಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಿದ್ದಲ್ಲ ಇನ್ನು ಮೂರು ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ಗಳು ಬಂದಾಗ್ಯೂ ಜನರು ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಜಯಾಪಜಯಗಳಿಗೆ ನೀವು ನಾವುಗಳೇ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇನ್ನ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವೀರಯೋಧರಿಗೊಂದು ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಪ್ರಜಾಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ನಂತರ ಇಲ್ಲಿ ತಾವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಬಾಂಗ್ಲಾ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವೀರರನ್ನು ಹೇಗೆ ಮರೆಯಲಾಗದೋ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ ನಾವೂ ನೀವೂ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವೀರರನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು ; ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಹೋರಾಟಗಾರರನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಅಪ್ಪರ್ ಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಸೆಂಟ್ರಲ ಸ್ಯಾನ್‌ಸರ್‍ಡ ಸ್ಕೀಮಿನಿಂದ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ಶಿರಾ, ಮಧುಗಿರಿ ಮತ್ತು ಪಾವಗಡ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಕುಣಗಲು ತುರುವೇಕೆರೆ ಇತ್ಯಾದಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಗಾಯತ್ರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ರೆಸ್ಟ್ ಗೇಟನ್ನು ಇಟ್ಟು 8 ಅಡಿ ಏರಿಯವನ್ನು ಉಟಾವಣಿ ಮಾಡಿ ಶಿರಾ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಎರಡು ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಕೊನೇ ಪ್ರದೇಶದ ಜಮೀನಿಗೂ ನೀರು ಒದಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು.

ಹಿಂದಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್ ಹೇಳಿದರು, ಗೇಜ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಕನ್ಸಿಡರ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಗೇಜ್ ಇಟ್ಟು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಕೆರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಕ್ರೆಸ್ಟ್ ಗೇಟ್ ಇಟ್ಟು 8 ಅಡಿ ಉಟಾವಣಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಟೈಲ್ ಎಂಡ್ ನಲ್ಲಿರುವ ರೈತರ ಕಷ್ಟ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಇದು ಎರಡು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನೀರು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಡಭಾಗದ ನಾಲೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟೀವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯೂರು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಬಲಭಾಗದ ನಾಲೆಯನ್ನು ತುಮಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮಧುಗಿರಿ ಸರ್ಕಲ್ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟೀವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮತ್ತು ಶಿರಾ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗೆ ವಹಿಸಿದರೆ ಎರಡು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಇಲಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ನೀರು ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ನಾಲೆಗಳ ದುರಸ್ತು, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಮುಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಮುಜರಾಯಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕನ್‌ವೀನರ್ ಆಗಿದ್ದೇನೆ. 5 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದು ಶಿಥಿಲವಾದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ ರೆಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡಲು ಆಗಿಲ್ಲ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ದುಡ್ಡು ಅತ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ತಾರೇಗೌಡ)

ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. 5 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಅದನ್ನು ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಮಾಡು
ವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ದಿನ ಕಳೆದಂತೆಲ್ಲ ಭಾರಿ ಕಟ್ಟಡ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಿದ್ದುಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ರೆಸ್ಟೋರ್
ಮಾಡಲು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಫಂಡು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ
ಅನಾದರಣೆಯಿಂದ 3 ಸಾವಿರದಿಂದ 6 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯವರೆಗೆ ಆ ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು
ಆಗಬೇಕಾಗಿರುತ್ತೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ
ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಮೇಲೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್‌ಮಾಡಿ ಅವರ ಸಂಬಳದಿಂದ ಹಣ ಹಿಡಿದು
ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಎರಡು ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು
ಗರ್ಭಗುಡಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಸವಮೂರ್ತಿ ಕೊಠಡಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಡಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಜರಾಯಿ
ಇಲಾಖೆಗೆ ಗುಮಾಸ್ತರು ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವವರು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದವರು ಬರುತ್ತಾರೆ.
ಮುಜರಾಯಿ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳ ಕಮಿಟಿಯವರು ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವು
ದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅನುಭವವಿದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದಕ್ಕೆ
ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಗೆಹರಿಸಿದರೆ, ಜನತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ, ಜನತಾ ಪ್ರತಿ
ನಿಧಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ
ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಅಧಿಕಾರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರುವ
ಹಿರಿಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸತ್ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಸನ್ನಡತೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ
ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ
ರಚಿತವಾದಂತಹ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ಓದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ಸದಸ್ಯರ ಪರಿಚಯ
ವನ್ನು ಇನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರುಗಳು ಯಾರು,
ಯಾರು, ಅವರ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ಏನು ಏನು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪರಿಚಯವನ್ನು
ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಹೀಗೆ
ಎದ್ದು ಬಿಡುವುದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಲ್ಲ.

† Sri C. M. ARUMUGHAM (Kolar Gold Fields).—Madam Speaker, I am really grateful to you for having given me a chance to speak on the Address of the Governor of Mysore and the points referred to in it.

Madam, this present Government is determined to fight against poverty, against injustice, against tyranny, oppression and also against unemployment in this country. And, therefore, they brought the Twenty-Fourth Amendment of the Constitution, whereby the Parliament could amend any article of the Constitution. Secondly they have got another amendment to the Constitution, which is called the Twenty-fifth Amendment Act and which we discussed on the first day of this Session and passed a Resolution ratifying the proposed amendment. That amendment substitutes a clause in Art. 31 and replaces the word "compensation" by the word "amount." They have brought this Amendment in order to fix the amounts for any property of individuals acquired for the welfare of the State and country or people; that 'amount' should be fixed by law and that law cannot be called in question in any court.

---

† Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

The Government have brought another amendment, namely, the Twenty-sixth Amendment wherein they have withdrawn the princely privileges and the privy purses paid to the Ex. Maharajas and the princes like our Finance Minister Sri Ghorpade. Whenever we questioned him, Sri Ghorpade was saying that he was elected four times though he was a prince. He is now here connected with princely privileges as in the case of Sri Devaraj Urs though he is an 'Urs.' 'Even Winston Churchill was elected six times; he was in the House of Commons for 30 long years ; just because Churchill was in the House of Commons for 30 long years, he cannot be called as a progressive man. Likewise just because my friend Sri Ghorpade was elected four times because people voted him, you cannot consider him a progressive man.

There are various reasons for bringing these Amendments ; you know them and this House knows. Any way they have withdrawn and removed all the princely privileges and privy purses. I congratulate our Pime Minister and our Chief Minister for that purpose. What those privileges were, of course, everybody knows. The Princes had their own flags They could use their own Number-plate on their cars and use their own symbol. They need not pay duties and taxes under those privileges. They could import food from foreign countries. They could import even drinks and tobacco for which there was no duty. The gardens of their palaces were maintained by the State. Their water tax and electricity tax were paid by the Government. They could possess arms and ammunition without a license. There was no need for them to pay road tax. Police guards were provided to them ; they were entitled to security arrangements. These Rajas and Maharajas were celebrating their birthdays and marriage with lot of pomp and show and Government used to provide them so many facilities on those occasions. Whenever these Rulers imported goods not only for themselves but for their family or guests, those goods were exempt from duties. The Government brought a good measure and it is a good thing that the Rulers' privileges have gone now. The Government is moving in a path whereby the economic goods of the country will be distributed equally between the destitute and the rich and between capital and labour.

3-00 P.M.

The privy purses range from Rs. 100 to Rs. 25 lakhs. We can give Rs. 100 but on principle and policy, we are opposed to giving it and also the privileges. When the Government have abolished the privy purses and privileges, I request the Government to take the necessary measures to abolish certain privileges enjoyed by certain posts in the country. There are people in this country living in very palatial buildings. These buildings are constructed on an area ranging from 270 acres to 10 acres. To maintain such a high post and to allow him

(SRI C. M. ARUMUGHAM)

to live in a style befitting his status, Government spends about Rs. 10-20 lakhs. Today there are privileged classes and under-privileged classes. These privileged class of people who occupy certain high posts in the country are occupying palatial buildings which are maintained by the Government at the cost of the poor people.

SRI D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—I request the hon. Member to be more explicit in the matter.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Madam, I mean the posts of big V.I.Ps, posts of Governors. Even today no customs duties are levied on the goods or drinks or articles of food imported by them. Water is supplied free to them. They need not pay sales tax. The bungalow in which they live is fully frunished for them. On the one hand you are abolishing the privy purses and princely privileges while on the other hand you are creating a second class Maharajs in the country. The higher you go the greater are the privileges enjoyed. There are thirty crores of people in this country who are not having a square meal a day; there are lakhs of people who are sleeping on the footpath; there are lakhs of people who are living in slums; there are crores of people who are living without water. The other day the Governor was mentioning in his Address a dozen or so villages in the Mysore State which are not having drinking water. Still there are bungalows occupied by big V.I.Ps where there are dozen water taps. Yet you talk of socialism. When you are not able to provide water taps for hundred or two hundred houses, you are providing a dozen or even more to a bungalow. Does it require so many water taps? When lakhs of people are living in single-room tenaments, there are V.I.Ps. holding very big posts in the country who are living in 30 or 40 rooms, with ten bed rooms—a husband and wife having 10 bed rooms!

SRI H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Health).—Is it possible?

SRI C. M. ARUMUGHAM.—When the hon. Minister was the Home Minister in 1952 once I met him. Subsequently, he became the Leader of the Oppostion and suddenly he became a Minister again.

Take for instance, the Improvement Trust Board. Thousands of people apply for sites and they are given to big people. A site is allotted to a man from Kashmir. Perhaps Kashmiris are having better claims than Bangaloreans. More privileges and benefits should be given to Mysoreans. When the common people apply for sites measuring 40 by 60 feet they do not get them. Here in Bangalore the palatial bungalows having an area of 6 hectares are provided with 13 rooms. In Bombay such bungalows have an area of 19 hectares and in Poona 34 hectares. These palatial bungalows are built only for one person to live in. When a person is not having even a small site measuring 30 by 40 feet, is it necessary to have such palatial bungalows? When you have taken away the privileges of Maharajas, why do you

want these *chotta* Maharajas ? The Chief Minister knows that a person drawing Rs. 50 or 100 has to pay 10% of his pay as rent for staying in Government quarters while a person drawing Rs. 5,500 per month is given a rent-free quarters. Can we allow such things in a country headed by our beloved Prime Minister ? The higher you go the more the privileges and the lower you go the less the provileges. Do you want to have this in a socialistic Government ? Do you call this Government wedded to socialism, a government meant for upliftment of poor people, poor workers, and so on ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—The hon. member is at liberty to criticise the Ministers but not the Governor.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—The hon. minister will kindly have patience to listen to me. I am not attacking any person. These are political appointments. Please don't drive me to the point as to how these are made. I request you to kindly listen to me.

Sri D. DEVARAJ URS.—I only wish to submit that if the hon. member indirectly refers to the posts of Governors, to whom these privileges are provided then he must know that these are provided under the constitution. If the Constitution has to be amended so as to change these privileges or reduce these privileges, that is a different matter. But as long as it is there, it is the Government's business to provide these privileges.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—The hon. Minister is suggesting to bring an amendment.

Sri D. DEVARAJ URS.—It is all right. The hon. member can bring a resolution. But this constitutional provision is there to provide the Governor all these privileges.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—The Governor alone is not living there. He has to invite so many guests and foreign dignitaries.

Sri D. DEVARAJ URS.—These are not their properties either. Art. 158 specifically mentions what are the perquisites and other things that should be provided to the Governor. Whoever is the Governor, he enjoys these. If tomorrow the hon. member Sri C. M. Arumugham were to become Governor he will enjoy it. The Governor is not owner of these properties, whereas in other instances they not only live but they own properties.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Madam Speaker, I am not referring to the person of the Governor. I have not said so and so is the Governor and he is enjoying all this. I am only attacking the post of the Governor. I want to know whether all these privileges are necessary. I even go to the extent of asking whether it is essential to have Governor ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—It is essential.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I say it is not essential. The Maharajas and Rajas had these privileges because they were ruling the country. Can we give the same privileges and concessions to the appointed posts? Is it correct? If they are in the constitution, you amend it. When you want to amend the fundamental rights and Directive Principles, can you not amend these?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್‌ ನಾಗರಾಜ್.—ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ದೊರೆಗಳು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಜರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಲತ್ತನ್ನು ಅವರು ಅನುಭವಿಸುವರು. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Last time, when I was speaking about the unemployment, I could not get enough time. Everyone knows that in this country the per capita income in 1968–69 was Rs. 546 and it is going to be Rs. 636 in 1973-74 provided the expected investments and savings are there. But according to Sri V. K. Krishna Menon this per capita income is calculated taking into account a large number of persons who draw more than Rs. 5000 and a few who draw less than Rs. 50 and striking an average. This is not correct. There is no minimum wages fixed nor fair wages fixed for a family. Therefore, why do you spend lakhs of rupees in maintaining these bungalows? Why not you levy some tax? There cannot be two citizenships in India. In the eyes of the law everybody is equal. If you say that You want to have a socialist society, everybody should go in Ambasador cars. Where is the necessity to import an Impala without imposing duty on it? It is left to the Central Government and State Government to take action in these matters.

Coming to the services, when you talk of socialism, why do you allow the I. A. S. and I. P. S. officers to get more than the Mysore Civil Service Officers? Just because you give more to an I. A. S. officer, do you say he has become intelligent overnight. You retire an I.A.S. officer at 58 but the moment the Mysore Civil Service Officer reaches 55 years you retire him. What justification is there? Is it not discrimination. Then how about the salary? An employee of the Government of India gets more salary and allowances than a Mysore Government servant. After all India is one country with one citizenship. It is not United States where every State has citizenship. There are two citizenships one for the State, and another for the federal State. In India there is only one citizenship. An employee of the Central Government gets more than an employee of the State Government. Why is this discrimination? Is it fair to discriminate one citizen and another who do the same type of work?

I was appreciating the socialist view of the Government. But what is the action taken to improve the poor people in the country? The Congress (R) have during the last one year proclaimed to bring in socialism in the country and I think they will do it. I must first of all say that this is the first Government which has given more representation to the scheduled castes. I think there are 5 ministers.

When we attained independence Sri K. C. Reddy thought of giving representation to one person; next Sri K. Hanumanthaiya gave representation to one scheduled caste person and afterwards Sri Nijalingappa who was at the helm of affairs for a short time gave representation to one person and in 1956-57 after the general elections Sri Nijalingappa took one representative into his cabinet. He was there for a year and afterwards there was quarrel among themselves and he was removed. Then Mr. Jatti became the Chief Minister. He gave representation to two persons. After him, Mr. Veerendra Patil became the Chief Minister. He also gave representation for two persons, viz , Sri Rachaiah and Sri Y. Ramakrishna. Madam Speaker, to-day there are five representatives belonging to Scheduled Castes in the Government. Apart from this, there are 32 MLAs belonging to Scheduled Caste. I would like to mention here the progress made by the Scheduled Caste for the last 25 years after independence and 20 years after the functioning of constitution in India. It is said that there are so many safeguards given to the Scheduled Caste under articles 15, 16, 46 and so on. Of course the Constitution was written by Dr. Ambedkar who also belonged to Scheduled Caste and he put the word 'Scheduled Caste' everywhere in the constitution. He gave enough protection to the Scheduled Caste and other poorer sections of the country under the constitution. During the past twenty five years so many Governors were appointed but not a single post of Governor was filled by a person representing the Scheduled Caste. There are about 282 Ambassadors representing India in foreign countries. But not even one Scheduled Caste person has been represented among them. Then there are about 159 public sector industries wherein the representation of the Scheduled Caste is as follows :

Class I posts	...	1.07
Class II posts	...	0.92

SRI B. P. KADAM.—May I know the source from which this information has been collected by the Hon'ble member ?

SRI C. M. ARUMUGHAM.—The Government of India had appointed a Committee and they collected this information. Then I have collected this information from the Report of the Commissioner for Scheduled Castes and Scheduled Tribes. I don't know whether the Ministry concerned has ever seen these reports.

Then Madam, you may ask me about the Central Government with regard to the upliftment of Scheduled Caste people. The Central Government has provided for 12½ per cent reservation for Scheduled Caste and 5½ per cent for Scheduled Tribes in respect of Class I posts. Even though there are so many safeguards provided for Scheduled

(SRI C. M. ARUMUGHAM)

Caste under the Constitution the position in respect of Central Government for Scheduled Caste is as follows :

Class I posts	...	1.89
Class II posts	...	3.36
Class III posts	...	6.38

Then in respect of class IV posts which consists of menials like butlers, cooks, peons, scavengers, sweepers etc., and which does not call for any qualification or merit, there also the representation of the Scheduled Castes is only 11.36. This is all about the Central Government.

Now coming to the State of Mysore from the year 1947 to 1971 *i. e.* from the year of independence the representation provided for Scheduled Caste is 15% and for Scheduled Tribes is 3%. The position that exist in respect of various classes of services in the State of Mysore is as follows :

Class I posts	...	3.63
Class II posts	...	3.67
Class III posts	...	6.87
Class IV posts	...	17.01

They have not represented atleast 30 to 50 percent of Scheduled Caste people in Class IV services. For a class I post you may say that the candidates must be M. A. in Economics etc., or his father should have been holding a big position etc. But for a class IV post no such thing is required. A peon carrying a bundle of files does not require any qualification or efficiency. So Madam, the Scheduled Caste has suffered all these 25 years and yet there has been no tangible change in respect of giving them representation in various services of the Central and State Governments. Now I look upon the present Government to see that whatever was not done during all these years to do it now and give top-priority to the proper representation of Scheduled Caste in all respects. There are other backward communities also who needs protection and prosperity in our State. Almost every community here is called backward. I don't stand in their way. They should also be given due encouragement.

Then I would like to bring another thing to your kind notice *i. e.*, there were about 788 vacancies of I. A. S. posts, out of which, 144 were reserved for Scheduled Caste. They have filled only 83 and the rest are not filled.

3-30 P. M.

Out of 543 posts of I.A.S. officers, 110 posts were reserved, but only 63 posts have been filled up. Scheduled castes and tribes have not been properly represented in various Departments right from the office of the Governor up to the office of the High Commissioners. No scheduled caste person was ever appointed as Chairman or Managing Director of any big company. There are 80 universities in the country, but proper representation has not been given to scheduled castes by the University Grants Commission. Even in the Planning Commission, proper representation has not been given to scheduled castes not even in the statutory bodies, One may talk of socialism, one may see the pitiable condition of the scheduled castes, but what is the good you have done?

Sri K. Hanumanthayya, the former Chief Minister of Mysore, is now the Railway Minister at the Centre. I will confine my remarks to only Southern Railways as Mysore State is included in Southern Railways. Madam, it is interesting to note that there are 405 Class-I posts. These are very big posts, where the officers travel in a separate saloon and separate train when there is no accommodation for ordinary people in third class. In these Class-I posts, there are only 9 scheduled castes persons, and the percentage is only 2.2. In Class-II posts, the percentage is 3.89, in Class-III posts it is 8.23 and in Class-IV only 19 per cent. That is the position of scheduled castes in Southern Railways. Even when we had inadequate representation in various departments in Mysore State, 17 officers belonging to scheduled castes were removed on the plea that they were appointed as local candidates.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—When and where?

SRI C. M. ARUMUGHAM.—I think it is during the regime of Sri S. Nijalingappa or Sri Veerendra Patil.

SRI M. S. KRISHNAN.—That was prior to the split of the Congress when all of you were there.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—I request that adequate representation for the scheduled castes should be given as per the constitutional provision, and the Government should take immediate action in this behalf. Immediate action should be taken to protect the rights of every community on the basis of population. I think Sri D. Devaraj Urs, our present Chief Minister used this criteria in the issue of tickets for election. Likewise, the interests of all communities should be safeguarded, and the wealth of the nation and the State should be equally distributed. You cannot allow concentration of wealth. Madam, some time back I was travelling from Madras Central to Meenambakam Airport and I saw on either side of the road factories and industries owned by the former Finance Minister of India. You have allowed such persons to amass wealth. When you talk of land reforms and urban ceiling, and when you are distributing surplus land, please see that surplus wealth is also distributed.

Thank you, Madam.

[MR. CHAIRMAN (SRI T. R. SHAMANNA) in the Chair]

† Sri H. LINGA REDDY (Karugodu).—Sir, while thanking the Governor for the Address, I would like to bring out a few points for favour of consideration and necessary action by the Government. Bellary was the Divisional headquarters in the erstwhile Madras State, but this City has been considerably neglected while other areas have been given preferential treatment. About 26 offices have been shifted from Bellary to Gulbarga, and industrially Bellary has been backward like any other area. Raichur, though a contigious district has been declared as a backward area, but Bellary has not been declared as a backward area, and the benefits which ought to have been given to Bellary have not been given so far.

Several hon. members have talked about the upliftment of scheduled castes. Show me a place where there is a common well from which people from all communities take water? What steps have been taken by the Government of India or the Mysore Government or any other Government to improve the condition of the scheduled castes? It is very unfortunate that even today there is no protected water supply in the villages. I request the present Government to take steps to see that only one common well with a tank is provided to each village so that people of all caste and creed take water from that common well. Then only, there is salvation. Everybody talk about the upliftment of scheduled castes on the platform. But, what they say on the platform is quite different from what they do. I request the Government to see that Mysore State becomes a model State in the upliftment of scheduled castes at least during the course of 5 years.

With regard to ceiling on lands, I would like to point out that there should be no exemption of any kind on Co-operatives, Joint Farmings or temple lands or the company lands. Ceilings on those lands must be avoided. The ceiling should be so put that there should be an economic unit; otherwise no purpose would be served by simply granting 5 acres 10 acres, or 15 acres to an individual without providing water facilities. In the case of dry lands, I do not know what facilities are going to be provided by Government to the persons in respect of banking facilities, water facilities, bulls etc. The lands granted by the Government would be taken away once again by the capitalists. I am only requesting the Government to issue an order that people who have been granted wet lands upto the extent of 10 acres or 15 acres, should not be attached either by the revenue authorities or by the Courts. You will be thus helping the people to come up.

The Governor's Address is very bald in the cooperative field. It is high time that the Government should withdraw the nominees made to the several co-operative societies and only such people who are interested in serving the poor people might be nominated or to see that they are elected by the shareholders of the society. These nominations have been done as a sort of political favour to those people.

The private industries started by the people are not thriving properly. These persons have been troubled sufficiently by the Government. It is high time the Government should go to the rescue of the poor industrialists.

The Bellary City was the Divisional Headquarters of Cuddappah and Kurnool while it was in the erstwhile State of Madras. After its merger, it was tagged on to the Bangalore Division and subsequently it is tagged on to the Gulburga Division. The distance from Gulbarga to Bellary is 200 miles and from Bellary to Bangalore it is 200 miles. In view of the divisional offices being located in Gulbarga, the people are finding it extremely difficult to attend to their work. If the Divisional Offices are located at Bellary, the people from Gulbarga, Raichur and Bidar can conveniently come to Bellary and attend to to their work and if need be they can easily proceed to Bangalore to attend to their work at the Secretariat. It has been causing great hardship to the people of those districts to attend to their work. I therefore strongly plead that the Bellary City be made a divisional headquarters instead of Gulbarga. Further, there are sufficient facilities for locating the several offices at Bellary. The people of Gulbarga, Raichur and Bidar would not be put to hardship, they can attend their work at Bellary and if need be, they can proceed to Bangalore without any difficulty. It would be more troublesome for the people to move up and down Gulbarga. This would avoid unnecessary expenditure not only on the officers but also saves the expenditure of people. The Steel Plant at Tornagal is coming up pretty fast and there is great possibility of increasing commerce. Under these circumstances, I urge the Government to locate the Divisional Headquarters at Bellary.

With regard to Bank's Nationalsation, I might say that it has helped only the rich people for becoming richer. It has not helped the poor people. I therefore request the Government to move the Central Government to help even a small farmer owning about 2 acres of land for extending the credit facilities. It is learnt that no bank will advance the raiyat if his lands are situated beyond 10 miles of the bank and that he should own atleast 5 acres of land. If this condition is insisted upon, it would be difficult for a poor raiyat to avail of the banking facilities. I further request the Government to constitute a small committee to assist the farmers in securing financial assistance.

The Minimum requirements of every village is: water, shelter, clothing, food, education and communication. Even after 24 years of independence, it is regretable to note that even the border roads have not been so far improved. It is high time that the Government atleast open its eyes now and improve the roads that connect one district to another.

(SRI H. LINGA REDDY)

The industries should be encouraged because both the industries and agriculture should go together. There is no use of concentrating all the industries in the cities like Bangalore. These industries must be properly dispersed. Some of the industries must be located atleast in district headquarters. Some of the industries must be taken to Firka headquarters. It is only then there would be a change in the attitude of the villagers.

I was told recently that the power of granting land has been taken away from the officers. Hitherto the powers to grant lands were vested with the Deputy Commissioners. I request that these powers must once again be delegated to the Deputy Commissioners for grant of lands.

With regard to M.S.R.T.C. buses, I would like to bring to your notice that the plight of passengers travelling in these buses is horrible. These passengers have no drinking water facilities at the Bus stands, much less a shelter to them. The conductors and drivers are frequently changed. These buses are not provided with a spare stepney and spanners. If there is any breakdown, the passengers will have to be standed for hours together. Once I happended to travel in a Government Bus. Unfortunately the bus was stopped for want of a stepney. Even the other bus of the same Department which came from the opposite direction could not spare a stepney to the bus. I am sorry to say that the bus was standed for 4–5 hours. Some private bus came to our rescue. I therefore request the Government to provide spare parts like spanners and a stepney to all buses which are running long distances.

Last but not the least. My friends have stated that no paper moves in all the public offices. It is most regrettable and it has to be improved and there must be a finality for disposal of these files. Let them take, a month, or two months or three months, but there should be a finality for this. I myself have got this experience. The papers do not move at all. I am a victim in this connection. A file did not move for the last 17 years. When such is the stage of affairs even to a person like me, you please imagine the fate of a person coming from a village. I was under the impression that Sri Sukhadia was an experienced Chief Minister and we would have a good Governor's Address. But I find from the Address given by him that somebody had prepared the same for him. Lastly I request the Government to consider all the points and see something is done during the course of these five years.

There is a lot of seepage water in Bellary and Raichur Districts. There is a village called Kuntoji where some lands have been affected. The officials concerned when requested did not care to look to the needs of the persons. I asked the officers how much land is cultivable, how

much has been waste and what are the steps taken by the Government to pay compensation to the persons affected in this regard. The officials concerned have not replied yet. I request the Gorernment to do the needful in the matter. With these words I conclude my speech. Thank you.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ವಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕಂಥಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರತಕ್ಕಂಥಾ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಳೆದಿರತಕ್ಕ ನಿಲುವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ತ್ವರಿತ ಗತಿಯಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅವು ಹಲವಾರು ಒತ್ತಡಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಅವು ಯಾವ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಾಣದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಏನು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳ ಬಗೆಯಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ನ್ಯೂನತೆಗಳು, ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಮತ್ತು ಬಡವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂತ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು ಎಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅನುಮಾನ ಇದೆ. ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ರಚನೆ ಬಹಳ ಕಳಂಕಪ್ರಾಯವಾಗಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ತುಕ್ಕುಹಿಡಿದಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತಹ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ. ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು 24-3-72 ರಂದು ನನ್ನ ತಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. 24-3-72 ರಂದು ರಾತ್ರಿ 8 ಗಂಟೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಇದು. ಅವರು ನನ್ನ ತಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಉಳಿಯಬೇಕು, ಬಡವರು ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಜೀವನ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಹಲವಾರು ತಾತ್ವಿಕವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ರ್‍ಯಾಂಕ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ನಾನು ಒಂದು ಗುರುತರವಾದ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಏನು ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದು ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಸ್ವತ್ತು. ಅವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ಸು ಮಾಡದೆ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಂತಹ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಮೇಲೆ ಡಿಕ್ರಿಕೂಡ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಆ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳ ಬೆಲೆ ಸುಮಾರು 8—10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಸೂಲು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ನನ್ನ ತಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಯಾವರೀತಿ ನನ್ನ ತಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀವು ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಜನತೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮೋಸಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಜನತೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮೋಸಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದರೆ ಆ ರೀತಿ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳು ನೀವು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಒಂದು ರೀತಿ ಅಪಾದನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಾದನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಾದನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿರುವವರು ಕೆಲವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ನನ್ನ ತಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ರಚನೆ ಗ್ರಹಪೀಡಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಿಲುವನ್ನು ನಾನು ತಳೆದ ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

4-00 P.M.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಾದಂತಹ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ನೀರಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರದವರು ನಮಗೆ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ನೀರು ಕಡಿಮೆ ಇದೆ, ನಮಗೆ ನೀರು ಕೊಡಿ, ಅನೇಕ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಅದರ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದರು. ಮೊದಲು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಡ್ಯಾಮಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ನೀರು ನಮಗೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದ ನೀರು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನಾದರೂ ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ, ಇದನ್ನು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವಾಗ ಅವರು ಸ್ವತಃ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೀರನ್ನು ಅಳೆದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪರಿಣತರು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇಲೆ ಇಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಸಾಕಾಗು ವುದಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ಕೆ.ಎಲ್. ರಾಯರು, ಡಿ. ಸಂಜೀವಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ತಂದು ಪುನಃ ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿ ಹೇಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾ ರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ? ಮೊದಲು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಒಪೀನಿಯನ್ ಇದ್ದರೂ ನೀವು ಹೇಗೆ ಪುನಃ ನೀರು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದೀರಿ? ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರಿಂದ ಪತ್ರಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಗಡೆ ಇರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ನೀರು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಗುರೆಡ್ಡಿಯವರ ಮೂಲಕ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಇವತ್ತು ಕೇಂದ್ರದವರ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳಾಗಿ, ಅವರ ಪಕ್ಷದ ಹಿತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಅಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಂತರ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ನಾವು ನೀರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಿ ದರು? ಅಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ಸ್ ಮೋಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಅಥವಾ ಇವರೇ ಆ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಹಿತಕ್ಕೆ ನೀವು ಧಕ್ಕೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ; ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಕೆ. ಎಲ್. ರಾಯರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಏಳಿಗೆಗೋಸ್ಕರ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತವನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ಹಿತವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿ ಸಿದ್ದೀರಿ.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ವಿಷಯ ತಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ನಮಗೆ ನೀರು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಬೇಸಿಗೆ ಬೆಳೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಖಾರೀಫ್ ಬೆಳೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಉಳಿಯುತ್ತದೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ, ಮುಂದೆ ಖಾರೀಫ್ ಕ್ರಾಪಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಮಗೆ ತೊಂದರೆಯಾದೀತೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ, 'as a measure of abundant caution'—ನಾವು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದದ್ದು 3500 ಕ್ಯುಸೆಕ್ಸ್—15 ದಿವಸಗಳಿಗೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಡಿಮ್ಯಾಂಡನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟಾದರೂ ಬೆಳೆ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಕೇವಲ 10 ದಿವಸಗಳಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಮುಂದೆ ಖಾರೀಪ್ ಕ್ರಾಪಿಗೆ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ನೀರು ಕೊಡುವಾಗ ಬಲದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೂ ನೀರು ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ನಮಗೂ ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಾವು ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನಾವೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಪೂರೈಸಿದ ಮೇಲೆ ಮಿಕ್ಕದ್ದು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಯೇ ವಿನಹ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ನಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಧೃಡಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಒಪೀನಿಯನ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ. ತಾವು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಖಾರೀಫ್ ಕ್ರಾಪಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಬಿಡಬೇಕು ಆಗ ನಮಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಮಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿಯೇ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಹೊರತು, ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ತಾವು ಆಮೇಲೆ ಬಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಗುರುತರವಾದ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಮೊದಲು ದೇವರಾಜ ಅರಸರಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಇತರ ಮಂತ್ರಿಯವರಾಗಲಿ, ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವಾಗ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡದೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಇದನ್ನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ತಮಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ತೀರ್ಮಾನದಿಂದ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಾನು ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಇವೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಯಾವ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನೀವು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ನಾನು ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ನೀವು ಇವತ್ತು ಕೇಂದ್ರದವರ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳಾಗಿ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಆಪಾದನೆಯಿಂದ ನೀವು ಮುಕ್ತರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡುವ ವಿಷಯ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಚನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕೂಗು, ಕೊರಗು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಮತಗಳು ಆ ಕಡೆಗೆ ಬಂತು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ. ನೀವು ಮಾಡತಕ್ಕ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ನೀವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಈಗ ನೀವೇ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಎಂದರೆ ಅಟಾನಮಿ ಎಂದು ನಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೋ ಅದು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಮುಂದೆ ಮಿಲಿಟರಿ ವಿಷಯ ದೇಶದ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಇಂತಹ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ವಿಷಯಗಳು ಬಿಟ್ಟರೆ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗದೇ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತವನ್ನೇ ಬಲಿ ಕೊಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರತಿ ಸಾರಿಯೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅಟಾನಮಿ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆಯಲು ನೀವು ತಯಾರಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕ ಹೆಸರನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಲಿ ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಗೆಹರಿದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಗಡೀ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇನ್ನೂ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೂತಿದೆ. ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ದಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಜನತೆ ನಿಮ್ಮ ಘಂಟಾಘೋಷವಾದ ಘೋಷಣೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ದಶಾಂಶಗಳು ಚುನಾವಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾರ್‍ಯಗತವಾಗುತ್ತವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಕಾದುನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವೆಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಕೇವಲ 24 ಘಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಕಾಶವನ್ನೇ ಭೂಮಿಗೆ ತಂದು ಇಳಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂಬಂತೆ ಮಾಡು ತ್ತೇವೆಂಬುದಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಘೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಇವರೇ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ಅರಸು ವಂಶಸ್ಥರು. ಆದರೂ ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲ ಧೈರ್‍ಯ ಮಾಡಿರು ವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ದೇಶದ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಒಂದು ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ಖುದ್ದೂಸ್ ಅನ್ವಾರ್.—ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೋ ? ನೀವು ಹೇಳುವುದು ಏನೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದರ ಅರ್ಥವೇನು ? ಮೈಸೂರು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಮುಂದುವರಿಯಲಿ, ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯನ್ನೇ ಇವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕವರೇ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಇನ್ನೇನು ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗಡಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರೇ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮಾತು ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಚನೆಗೆ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಇರುವವರೆಗೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂಬ ಹೆಸರು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ?

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ಖುದ್ದೂಸ್ ಅನ್ವಾರ್.—ಕರ್ಣಾಟಕ ಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವವರಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಹಮದ್ ಇಮಾಂ ಅವರು ಕರ್ಣಾಟಕವಾದಿಗಳು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಜನರ ಒಂದು ಒಲುವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲ ಒಂದು ಗುತ್ತಿಗಾರಿಕೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರ ಕೈಲಿ ಜನರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ಬಂಡವಾಳ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿ ಯಿಂದ ಉಳಿಯಬೇಕು. ಅತಿಯಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಗಮನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ವಿಕೇಂದ್ರೀ ಕರಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಇನ್ನು ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆಯೂ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋಸಾರಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆಯೇ ವಿನಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಘೋರ್ಪಡೆಯವರು ಹಿಂದೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿ ಚೇರ್‌ಮನ್‌ರಾಗಿದ್ದಾಗ ಭದ್ರಾವತಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಣೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಅಂಡ್ ಆಡಿಟರ್ ಜನರಲ್ ಅವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪುಟ 10–11ರಲ್ಲಿ 1969–70ನೇ ವರ್ಷದ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸೇಲ್ಸ್ ಪಾಲಿಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದೆಯೆಂಬುದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.—

"9. Sales policy.—Certain points noticed in regard to sale of its products were mentioned in paragraphs 8 and 17 of the Audit Report (Commercial) 1970. It is however, seen that no definite policy with regard to pricing or sales had so far been made (November 1970). Certain cases wherein the Company suffered heavy losses due to fixation of prices below cost of manufacture are given below ;

	Cost of production	Selling rate	difference	Loss
	Rs.	Rs.	Rs.	Rs. (lakhs)
1. Old Rolling Mills M. S. sections	820.19	765.21	63.98	15.45
2. Strip and Rod Mills (Coils)	903.27	892.45	10.82	1.16
3. New Rolling Mills M. S. Blooms	844.16	430.10	414.00	13.82
4. -do- M. S. Sections	982.88	730.38	202.50	3.22
5. -do- M. S. Billets	982.88	604.85	378.03	67.84
6. L. D. Plant-M. S. ingots	663.85	420.00	243.85	21.10
	Total :			122.59

ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇಲ್ಸ್ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ 122 ಲಕ್ಷದ 59 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ನಷ್ಟವನ್ನು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಂಚಂಗೂಳಿಗಳಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು? ಇಂತಹ ನೂರಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಸ್ವಾಮಿ ಇನ್ನು ನಾನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜಭವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾದ ಶ್ರೀ ಸುಖಾಡಿಯಾರವರು ರಾಜಭವನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರುಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಯಾರು ಯಾರೋ ಹಳೇ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ, ರಾಜಸ್ಥಾನದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಚೌಧುರಿ ಎನ್ನತಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಶ್ರೀ ಚೌಧರಿ ಎನ್ನತಕ್ಕವರು ಇಲ್ಲಿ ಅಡ್ವರ್‌ಟೈಜ್‌ಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಗಿಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರಂತೆ. ಅವರಿನ್ನೂ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರಂತೆ ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜಭವನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಫರ್ಮುಗಳವರೂ ಮತ್ತು ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳವರೂ ಬಂದು ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥಾ ಖಾಸಗೀ ಜನರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅವರು ರಾಜಭವನದ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಭಾರಿ ಅನ್ಯಾಯ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮಿಸ್‌ಯೂಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು. ಅವರು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅವರೇನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಗ್ರೀನ್ ಸಿಗ್ನಲ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮೇಲೆ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ಅಪಾದನೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ನಾನೀಗಲೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಡವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ, ರೈತರ ಏಳಿಗೆಗೆ ಏನೇ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತರಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇದೇ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದುದೇ ಆದರೆ ಹಿಂದಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಜನರು ಮುಂದೆ ನಿಮಗೂ ಛೀಮಾರಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಂದ ನೀವೂ ಭಾರಿ ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನುಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ನನಗೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದ ವೇಳೆಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ ನನಗಿಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷಂಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ಕೊಡಗಿ (ಬೈಂದೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಇದೇ ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಇಂಥ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಆದ ಕಾರಣ ನನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಲೋಪ ದೋಷಗಳಿದ್ದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರೂ ಕೂಡ ನನಗೆ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಅಡ್ಡಿ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡದೆ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ತಾರೀಖು 24ನೇ ಮಾರ್ಚಿ 1972ರ ದಿನ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರೇನು ಉಭಯ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳನ್ನೂ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷಣವನ್ನು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೋ ಆ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಏನೋ ಒಂದು ಹಿಂದಿನ ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಈಗಲೂ ಒಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಗತಿಪರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರ ಧೋರಣೆಯೇನೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇದು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡರೂ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸಭೆಯವರು ಒಪ್ಪಿಸತಕ್ಕ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಶ್ರೀ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧಿಕೃತ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ—ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇವೆಲ್ಲಾ ಜಟಿಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇನೋ ಹೌದು. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರ ಧೋರಣೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಪರಿಪಾಲನೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಲಿ ಲಂಚದ ಹಾಗೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅಪಾದನೆಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿವೆ. ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗ ದಿದ್ದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆಗಳಿಗೆ ಭಂಗಬಾರ ದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರು ಪೋಲೀಸಿನವರು. ಅವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ರುಷು ವತ್ತುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲಂಚರುಷುವತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾ ಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಈ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪೋಲೀಸ್ ಶಿಬ್ಬಂದಿಗೆ-ಈ ದಿವಸ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ, ಈ ಕಾನೂನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪೋಲೀಸ್ ಶಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸದೆ ಇರುವುದು ಬಹಳ ತಪ್ಪು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೂಡಲೆ ಇವರಿಗೆ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಋತುಮಾನಗಳ ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಹಣವನ್ನು ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿದ್ದರೂ ದೇಶಕ್ಕೇನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆ ಹಾವಳಿ ಬಹಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೇ ವಿನಾ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೆ ಸೂಕ್ತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ನಿಜ. ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೀರು ಹರಿದು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೇನು ಈಗ ಸದ್ಯ ಅಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲೂ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ರುವುದಿಲ್ಲ.

4-30 P. M.

ಇವಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೀರು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯೋಜನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಆಗುವಂತೆ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಭೂಸುಧಾರಣೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳದೆ ಹೋದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ ಭೂ ಮಾಲೀಕರಲ್ಲಿಯೂ ಒಕ್ಕಲು ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಗ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಕಳೆದ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯೋಗ್ಯ ಧಣಿ, ಯೋಗ್ಯ ಒಕ್ಕಲು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಯೋಗ್ಯ ಒಕ್ಕಲುಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚಾಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕಾನೂನಿನ ಮುಖಾಂತರ ಅಥವಾ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಮುಖಾಂತರ ಇರಬಹುದು. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಯೋಗ್ಯ ಧನಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಅವರು ನಿರಾಶ್ರಿ ತರಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯ ಮಸೂದೆ ಯನ್ನು ತರುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಸಾಲ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯೋಜನೆಗಳು ಇವೆ. ಅವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವ ಸಾಲವನ್ನು ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಪಟ್ಟೆ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ಕೊಡಗಿ)

ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನೆಪದ ಮೇಲೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಚಾಲುಗೇಣಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಪಟ್ಟೆ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೂಡಲೇ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಒದಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನರಿಗೆ ಹಂಚಿದ್ದೀರಿ, ಸಂತೋಷ ಸಾಕಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರಿ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಅವನ್ನು ಹಂಚುವ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ನೀರಿನ ಆಶ್ರಯ ಇರುವ ಯೋಗ್ಯ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಹಂಚುವ ಏರ್ಪಾಡು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಒಂದು ಹೊಸ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ರಿಸರ್ವ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ಗೆ ನೂರು ಮೀಟರು ಸ್ಥಳ ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ನಾಲ್ಕುನೂರು ಮೀಟರ್ ಎಂದು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೂ ಕಾದು ಇಡಬೇಕಾದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತಕ್ಷಣ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುನೂರು ಮೀಟರು ಕಾದು ಇಟ್ಟರೆ ಜನರಿಗೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳ ಒದಗಿಸುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲೆಸ್ ಮತ್ತು ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ನಾಲ್ಕು ನೂರು ಮೀಟರ್ ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಂದು ಏನು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಸಡಲಿಸಿ 100 ಲಿಂಕ್ಸ್ ಇಡಗೊಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಮಾಜವಾದದ ಧೋರಣೆಯ ಮೇಲೆ ಭೂಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರುವುದಾದರೆ ಅದೇ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ತಿಯ ಮೇಲೆಯೂ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೇರಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಸಮಾಜವಾದದ ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ನಿರ್ಣಯಿಸುವಾಗ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಮಿತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಹೊಸ ಕ್ಯಾಪಿಟಲಿಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೂಡದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೇರುವಂತೆ ಶಾಸನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ವಿಚಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ನಾನು ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಎಕಾನಮಿ ಮೆಷರ್ ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಸೇಕಡ 10 ರಷ್ಟು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯದೆ ಮೂರನೇ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿ ನೌಕರರ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಮೇಲಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರೆ ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಇನ್ನು ಕೂಡ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ನಾವೇ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಇವೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಡಾಕ್ಟರು ಇಲ್ಲ. ಅರ್ಜಿಗಳು ಇದ್ದರೂ ನೇಮಕ ಮಾಡದೇ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ನಾವೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಹೊಸ ಸಮಾಜ ಕಟ್ಟಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ, ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಅವಕಾಶ ಬಂದಾಗ ಈ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಘೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉದ್ಯಮ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಯಾವ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನೂ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಲೆವ್ವಿ ಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಲೆವ್ವಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಹಾರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅವರು ಆಹಾರ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇರುವ ಸಂಸ್ಥೆ ನಾರ್ತ್ ಕೆನರಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 180 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಹರಾಜು ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಥೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಮರೆತಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ, ಐಸ್

ಪ್ಲಾಂಟ್ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಅರ್ಧಂಬರ್ಧವಾಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇವೆ. ಅವನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಫಿಷರೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೇಳಿದರೆ ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುಡಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ತಾಲ್ಲೋಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮಂಡಲಿಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ದುರಸ್ತಿಯಾಗದೆ ಅರ್ಧ ರಸ್ತೆಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿವೆ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಯಾವುದಾದರೂ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಮುದ್ರದ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟದ ಜೀವನ ಮಾಡುವ ಬೆಸ್ತರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇರಲು ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಅನೇಕ ವಿಚಾರ ಗಳನ್ನು ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಇಡಲು ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸಮಯವಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಕೂಡ ಬೆಂಬಲ ಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಅರಸೀಕೆರೆ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಹರಿಕಥೆ ದಾಸರು ಮಾಡಿದಂಥ ಹರಿಕಥೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಹೊಸ ದಾಸರು ಹರಿಕತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ ಮೂಲಕತೆ ಮರೆತು ಬೇರೆ ಒಂದು ಉಪಕತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲಾ ಹಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಅನೇಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಥಮತಃ ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಯೋಧರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಯೋಧರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮಾಜಿ ಯೋಧರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಯೋಧರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳು ವುದಾದರೆ ಸುಮಾರು 40 ಯೋಧರ ಸಂಸಾರಗಳು ಇದ್ದರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೂ 2 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಲ್ಲ, ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸುಳ್ಳಿನ ಕಂತೆಯನ್ನು ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿ ತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆ ಮಾಡುವುದರೊಳಗೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಗಳು ಹೋಗುತ್ತವೋ ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆ ನನಗೆ ಇದೆ. ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಸುಭದ್ರವಾಗಿದೆ ಉರುಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ನೀವು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ನೀವೂ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಉರುಳಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಜ್ಞಾಪಕ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.

ಇನ್ನು ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಗೆಳೆಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಆ ಶಾಸನವನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಅನಾನುಕೂಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಂತಹ ಶಾಸನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನೀವು ಮಾಡಿದ ಶಾಸನ ಹೇಗೆ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಬ್ಲೇಡ್ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ, ಹಾಗೂ ಕುಯ್ಯುತ್ತದೆ, ಹೀಗೂ ಕುಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರು 4–5 ಜನ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೂ ನನಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಪೋಲೀಸಿನವರು ನನ್ನನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ನೀನೂ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರು ತ್ತೀಯಾ ಇಲ್ಲವೇ, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆಗುವ ಶಿಕ್ಷೆಯೇ ನಿನಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಹೇಳಿದೆ ನೀವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ಉಪ್ಪರಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಏರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಎಷ್ಟು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೊಡಬಾರದ ಹಿಂಸೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ನನ್ನನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಶಾಸನವನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ರಾಜ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಶಾಸನವೇ? ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಅನುಕಂಪ ಇದೆಯೇ! ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಯೋಗ್ಯತೆಯೂ ಇಲ್ಲವೇ! ನನ್ನನ್ನು ಮತ್ತು ನನ್ನ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ)

ಗೆಳೆಯರನ್ನೂ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಹಿಡಿದು ತಂದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ವರೆಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಸತ್ಯಾಂಶ ಇದೆ ಎಂದು ಇನ್ನೂ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿಲ್ಲ. ನೀವು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಾಯಿಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರನ್ನು ಹೊಗಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಈವೊತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲ 6 ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಳ್ಳರು ದೋಚಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಸುವ್ಯಸ್ಥಿತವಾದ ಶಾಸನವೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ? ಅಲ್ಲದೆ ಕಳ್ಳತನಗಳು ಎತ್ತಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೇ ವಿನಃ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಪಟೂರಿನ ಕಳ್ಳತನಗಳು ವರ್ಗವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ತಿಪಟೂರು ಕಳ್ಳರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಇಂತಹ ಒಂದು ಶಾಸನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ಇನ್ನು ಖುಶುಮಾನ ಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುವುದರಿಂದ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲ ಕ್ರಾಷ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವವರಿಗೆ 6 ತಿಂಗಳಿನಿಂದಲೂ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಬಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಬಿ. ಡಿ. ಒ. ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಆ ದುಡ್ಡನ್ನು ನಮಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ತರವಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಖಾತೆ ಇರಬೇಕಾದುದು ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ಇದೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಚಿತಾವಣಿ ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ರಾಜು ಹಾಕಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ 25 ರೂಪಾಯಿ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಡಳಿತದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಈರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲ ಸಾಲಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ 3 ವರ್ಷದ ಪಹಣಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲ ಜಮೀನು ಇದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ 3 ದಿವಸದಲ್ಲೇ ಪಹಣಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲ ಜಮೀನು ಆ ರೈತ ಅಲ್ಲೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಂಥಾವನಿಗೆ ಪಹಣಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ 3 ತಿಂಗಳು ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಲೆಕ್ಕ ಇಲ್ಲ ಹೊಸ ಹೊಸ ಅಕೌಂಟೆಂಟರನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್‌ರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಪಹಣಿ ಅಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿವೇಚನೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭೂಮಿ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಷಯ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಇವರ ಒಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿದರು. ರದ್ದುಪಡಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಆರ್ಡರನ್ನು ಹೊರಡಿಸದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಆಗಿದ್ದ ತಾಸೀಲ್ದಾರರು 30 ಸಹಸ್ರ ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಭೂಮಿಯ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ನೀವೇ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಮತ್ತು ದರಖಾಸ್ತು ಭೂಮಿ ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನೀವೇ ನೇರವಾಗಿ ಪಡೆದು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಬಳಿಯಲ್ಲೇ ಭೂಮಿ ಹಂಚಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಡಲ ನಿರ್ನಾಮವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಪದವೀಧರರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟ

ದ್ದೇವೆ, ಇಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಭೂಸೈನ್ಯ ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಪದವೀಧರರು ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಡವರು ಅಂದರೆ ಅವಿದ್ಯಾವಂತರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಅವರಿಗೆ ಏನು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಪಾಪ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬರುವುದಾದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಅದರಲ್ಲೂ ಅವಿದ್ಯಾವಂತರು ಎಂತಹ ಪಾಪಕೂಪದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಈವೊತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೋಟೇಲುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಹೋಟೇಲಿನಲ್ಲಿ 50–60 ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ದುರ್ನಡತೆಗೆ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾದ್ದು ನೂರಾರು ಹೋಟೇಲುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ, ಪೋಲೀಸಿನವರಾಗಲಿ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ! ಇದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ಪ್ರಸಂಗವಲ್ಲವೇ ? ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ವಾರದ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಶನಿದೇವರ ಫೋಟೋ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಭಿಕ್ಷೆ ಕೇಳುವ ಹಾಗೆ ನೀವು ಇಂದಿರಮ್ಮನವರ ಫೋಟೋ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಅವಿದ್ಯಾವಂತರ ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಗತಿ ಏನು ಎಂದು ನೀವು ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದೀರಾ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕನಿಕರ ತೋರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತವಾದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದೆ ? ಚುನಾವಣಾ ಘೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೆ ಹಣ ಆ ಬ್ಯಾಂಕಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವುದು. ನಾವು ಅಥವಾ ಬಡವರು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋದರೆ ಹಣಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಬರಬೇಕು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಏಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು ? ರೈತರು ಮತ್ತು ಬಡವರ ಜೀವನ ಸುಧಾರಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಹಣ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಹಣ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದರೆ ರೈತರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಸಿಕ್ಕಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು. ಜನಾರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಸರಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಥವಾ ನಾಯಕರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ಲೇಗು ಮತ್ತು ಕಾಲರಾ ಬಾರದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಈಗ ಮನೋರೋಗಿಗಳು, ಡಯಾಬಿಟಿಸ್ ರೋಗಿಗಳು ಮುಂತಾದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಡಾಕ್ಟರುಗಳೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಲ್ಲನೇಕರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಳಿಯಂದಿರು ಅಥವಾ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರ ಮಕ್ಕಳು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಆಸೆ ಪಡುವರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಕರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅವರ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಚ್ಯುತಿ ಬರಬಾರದು. ಅವರು ಕಾಲವನ್ನು ಮಿತಿಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹರಿಕತೆ ದಾಸರ ಭಾಷಣದಂತಿದೆ, ಇದು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಧಾ ಭಟ್ (ಅಂಕೋಲ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಇದು ಬೂದಿ ಮುಚ್ಚಿದ ಕೆಂಡದಂತಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸೂಚಿಸಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿ 20 ವರ್ಷವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಹು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತೀವ್ರ ರೀತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರು ಅಡಿಕೆ ಬೆಲೆ ಕುಸಿದಿರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಹೀಗೆ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಬೆಲೆ ಕುಸಿಯದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ

(ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಧಾ ಭಟ್)

ವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಗಂಡಾಂತರ ಒದಗುವ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅಡಿಕೆ ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ ಬರುವಂತೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶ. ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿರುವುದುಂಟು. ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ತಾವು ತ್ವರಿತ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳು ತ್ತೇನೆ.

ಸಮಾಜವಾದ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಲು ಸರಕಾರ ಕಂಕಣಬದ್ಧವಾಗಿರುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಸಾಲವು ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ರಿಸರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಂತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಮಾಡಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಬ್ಬರ್ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೂಡ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮೀನುಗಾರರ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದವರು. ಅವರಿಗೆ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಏನೆಂದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಸಲ್ಲದ ಕಿರುಕುಳ ಬಹಳ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕಾಯಿದೆ ಗಳನೆಪವನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಖಾತೆಯವರು ಅರಣ್ಯ ಕಡಿದು ನೀಲಗಿರಿ ಅಥವ ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ಸಸಿ ನೆಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಮರಗಳು ಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾತಿಯ ಮರ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ನೀಲಗಿರಿ ಮತ್ತು ಸಾಗುವಾನಿ ಜೊತೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮತ್ತಿ, ಹೊನ್ನೆ ಈ ರೀತಿಯ ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಸಿ ಹಾಕುವ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿದೆ.

ಇಷ್ಟನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅನೇಕ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ ಕಾಲವಿಲ್ಲ, ಹೊಸ ಬರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾತನಾಡಲು ಇಚ್ಛೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಾಗ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈಗ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅಭಿನಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಹಿಂದಿದ್ದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಲಂಗು ಲಗಾಮಿಲ್ಲದೆ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ತಮ್ಮದೆ ಈ ರಾಜ್ಯ ಎನ್ನುವಂತೆ ಯಹ್ಯಾಖಾನರಂತೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ರೀತಿ ಕಂಡರು.

5-00 P.M.

ಬಹುಶಃ ಇದಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷಾಂತರವೇ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಪಕ್ಷಾಂತರದ ಪಿಡುಗನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಸೂದೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವಾದರೂ ನಂಬಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಅದು ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರು ವವರು ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸೆಲ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮೈನಾರಿಟಿ ಸೆಲ್ ಎಂದು ಏನೇನೋ ಸೆಲ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಾಂತರದ್ದೂ ಒಂದು ಸೆಲ್ ಇರ

ಬಹುದೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾರನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಕರೆಯಬಹುದು. ಮೊನ್ನೆ ರಾಜ್ಯ ಸಭೆಯ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಿತು. ಒಂದು ವೋಟು ಕೊಟ್ಟರೆ 35 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಬಂದಿದ್ದರು, ಕೆಲವರ ಹತ್ತಿರ. ಬಹುಶಃ ಈ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಡೆದರೆ ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಂಟಕಪ್ರಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಯಾರಾದರೂ ಬಂದಿದ್ದರೆ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರುವ ಗಂಡಸು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಷಾಂತರ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆ ಬರಲೇ ಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪಕ್ಷಾಂತರ ತೊಲಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರವಾದ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಯಾರು ಈ ಹೊತ್ತು ದೇಶವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆ ಜನತೆಗೆ ನಾನು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವವರು ಅವರ ಕ್ಯಾನ್‌ವಾಸ್, ಅವರ ಪಿತೂರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ದೇಶ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಪಕ್ಷಾಂತರದ ಭೂತ ತಮ್ಮನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಿನ್ನೆ ತಾನೇ ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದನಂತರ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಾದ ಅರಸು ಅವರು ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಅರಸು ಅವರು 6 ಜನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ನಾವು ಪಕ್ಷದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೆಸರುಗಳು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ, ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ಉಳಿಯುತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಇದೆ.

* * *

ಚೇರ್ಮನ್‌ರವರು.—ಈಗ ಸಭೆ ಎದ್ದು ಮತ್ತೆ ನಾಳೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

The House adjourned at Five Minutes past Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Wednesday, the 12th April 1972.